

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Procesul din Agram.

Sibiu, 8 Octombrie n.

Toate ziarele vorbesc despre procesul din Agram. A fost și acesta un proces politic, ca cel îndreptat la timpul său în contra comitetului național român, pentru compunerea și împărțirea memorandumului, predat cancelariei Majestății Sale, și s'a terminat și acesta, întocmai ca celalalt, cu condamnarea aspră a unora dintre acuzați, pe când cei mai puțin vinovați au fost achitați.

În contra sentinței aduse din partea forului prim, apărătorii acuzaților au anunțat apel, așa se spune; dar forurile superioare cu greu vor modifica sentința, pentru că așa e obiceiul în procesele politice: oamenii periculoși trebuie să fie condamnați, fie cu dreptate, ori fără dreptate!

Vina ce li se bagă celor condamnați, doi la câte 12 ani muncă silnică, ceilalți la câte 4—7 ani temniță ordinară, ar fi înființarea de asociații ascunse politice, în scopul de a pregăti poporul pentru rupea de cătră monarhia noastră și alipirea la Sârbia, pentru a face din ea un regat mare sârbesc!

A fost, ori n'a fost dovedită în cursul procesului și a pertractării finale, care a ținut 7 luni întregi, această acuză, nu poate ști, decât numai cel ce cunoaște actele procesului. Sentința forului prim însă așa ne spune, că judecata a fost croită pe baza *dovezilor*. Dar că dovezile acestea nu pot să fie tocmai tari, deducem din atitudinea deputaților croați din dieta Ungariei, cari Marți, după închiderea ședinței dietale, s'au întrunit în conferință și au luat față de sentința dela Agram următoarea rezoluțiune:

„Deputații croați din parlamentul maghiar au convingerea în urma acestei sentințe, că procesul nu constituie altceva decât o acuză min-

cinoasă și fără temei, și nu conține decât acțiunea politice actuale, care înainte de toate nu urmărește alt scop, decât să distrugă buna înțelegere dintre Croați și Sârbi și în legătură cu aceasta să amuțească pe apărătorii legali ai regatului croat, care de doi ani încoace a suferit cel mai sever absolutism, pentru că nu vrea să renunțe la drepturile sale. Deputații croați privesc la acești condamnați ca la adevărați martiri, cari au fost urmăriți pentru că au apărut drepturile acestei națiuni. Deputații croați au convingerea, că gravele suferințe corporale și sufletești ale condamnaților vor folosi cauzei naționale și regatului croat. Clubul croat își exprimă totodată mulțămirea cătră toți aceia din toată lumea civilizată, cari au luptat pentru dreptate și drepturi și cari jigniri în sentimentele lor de umanitate au avut curajul să-și ridice vocea în chestia acestui proces. Clubul croat exprimă sincerile sale mulțămiri presei tuturor națiunilor, care în unanimitate și-a ridicat vocea în interesul acestei cauze nevinovate.”

Nemulțămirea deputaților croați sigur că va fi împărțită și de alegătorii lor, de întreg poporul din Croația și Slavonia, deci iarăși așa cum s'a întâmplat și la noi pe vremea procesului memorandumului, și cum se întâmplă cu toate procesele politice, din cari nu pot să se nască decât nemulțumiri, ură față de instituțiile publice ale statului și față de organele guvernului, și dor de răzbunare asupra lor. Și trebuie să se mire omul, că în veacul luminii și al libertăților omenești nu se pune odată capăt acestor fel de procese politice, cari nu îndreaptă, ci mai mult strică, și că îndreptarea nu se caută să se facă pe calea cea adevărată, făcându-se dreptate celor ce nu caută alta și nu cer alta decât numai dreptate!..

Să înființăm fonduri bisericești.

E lucru neîndoios, spus și recunoscut de atâtea ori, că naia mântuitoare prin marea viforoasă a veacurilor strecurate, pentru poporul nostru a fost biserica sa națională. Biserica i-a fost și în bine și în rău scut și pavăză sigură. Câtă vreme poporul nostru va avea și în viitor această pavăză scumpă și puternică, rămânând pe urmele înaintașilor, orice primejdie amenințătoare va trece ca o furtună, scurt și nădătoare, — și el teafăr și cu fruntea ridicată va rămânea.

În vremile din urmă însă curente dușmane credinței statornicității în biserica noastră dreptmăritoare să înțelegem, și în vârtejul lor amenință să clătine din temelii această credință.

Biserica, cu puterile ei din trecut, e aproape imposibil să poată face față atâtor neajunsuri, atâtor lovituri.

Datoria noastră sfântă este deci, să ne gândim și să folosim toate mijloacele, ca pe lângă întărirea credinței, să întărim și situația materială a bisericii, ca astfel să putem da credinței sălăje puternice, să-i putem deschide drumuri largi și bune pe cari să înainteze, fără să fie ispitită la tot pasul de măruntel dar prea multe mizerii ale zilei.

Aceste nizuiri se impun mai ales acum, când viforul amenințător se ridică din afară și țintește a duce în ispită preoțimea noastră, și înderează apropierea unor vremi grele și îngrijitoare! De puține ori în trecut va fi fost pus statul nostru preoțesc la probe de foc ca în zilele noastre; prin urmare de puține ori va fi fost avut în așa măsură ocazie de a uza de indemnul Domnului Christos: „fiți înțelepți ca șerpii...” ca și în timpul de față! Deci să ne deschidem ochii, și „fiind înțelepți” să vedem primejdia ce se apropie, și de cu bună vreme să luăm toate măsurile de precauțiune, *îndeosebi pe acelea, cari vor putea delătura eventuala catastrofa*.

Mai întâi de toate trebuie să ne dăm seama, că trăim în epoca materialismului, și că de puternica înflăcăare a acestui curent trebuie să țină seamă și biserica. Fără amănare trebuie deci să ne punem pe lucru, pentru a prepara terenul de pe acum — când încă mai este dragoste și simț de jertfă în popor — așa, ca în timpurile viitoare biserica însăși să fie provăzută cu capitale corespunzătoare pentru susținerea organismului ei.

Ear pentru a atinge cândva această țintă, e nevoie de a să pune base la fon-

duri bisericești, cât de modeste, până și în cea din urmă parohie!!

Mai marii noștri, cu largile lor vederi, din adierea vânturilor cam răcoroase ale zilelor pe cari le trăim văd prin întinsale îndepărtări apropiindu-se cu iuțală potopul înghețător și omorâtor, și cu pârîntească îngrijire și înțelepciune au întreprins deja pașii de lipsă, pentru a întări stavilele, cari vor avea a împedeca, — fie și numai în parte, — inundarea înfricoșată — prin înființarea unui *mare fond cultural*, care să demonstreze lumii, că poporul românesc voește să și aibă și susțină biserica străbună.

Fără îndoială, acest așezământ va forma cu timpul arborul puternic al vieții noastre bisericești. Dar când ne dăm seama de lipsurile enorme, pe cari le va avea de a le suplini, ba văzând cu ochii, că pericolul e mult mai mare, și să apropiem cu repeziciune mult mai accelerată, decât ca întărirea acestuia să se poată face astfel, ca el să se poată prezenta ca arbor pe deplin sănătos, cu o coroană completă, și să poată adumbri întreaga biserică: fără îndoială e de lipsă ca și rădăcinile lui, în totalitatea lor, să fie sănătoase și relativ puternice.

Ori cât de puternic să fie proiectatul fond cultural, nu va putea da pept cu trebuințele multiple și perpetue. Acest fond numai atunci va putea atinge ținta ideală cătră care tindem, dacă să va putea rezima pe o seară o fuște sănătoasă: o mulțime de fonduri bisericești în fiecare parohie.

În urmare să ne punem pe lucru cu toată serioșitatea și să punem base la fonduri bisericești, singurele limane de mântuire pentru biserică și popor!

Dar cum? vor zice foarte mulți... Pentru a face fonduri bisericești, din cari să te poți ajutarea, e trebuință de bani, pe cari să-i puni grămadă peste grămadă, vor zice alții! E cu neputință!! strigă în oar aproape toți (înțeleg parohiile mici și sărace, cari nici idee nu au de fonduri bis.) căci oamenii sunt săraci, nu e cu putință a pune „grămezi” de bani pentru fonduri!

Iată taina oului lui Columb! Și stăpânii fiind factorii competenți de „realitate” falsă a astorfel de presupuneri închipuite, nici nu încearcă măcar a mișca ceva în această direcție.

Pentru că să pot fi pe deplin înțeles, factorii competenți, și în primul rând preoții, trebuie să se ridice pe movila ideală a *prevederii mai îndepărtate*. Trebuie aruncat vâlul, care te silește a vedea numai

FOIȘOARĂ.

„Legea românească”.

De Constantin Oancea, preot.

(Fine).

Știm că știința mai nouă a descoperit, că toate boalele se transmit prin moleculele invisibile din care constă fiecare boală. Românii cei vechi au adus anumite legi de igienă pentru a împiedeca prăsierea boalelor, și acestea legi s'au cristallizat ca norme obligatoare în toate referințele vieții, și românul le păstrează cu sfințenie până în ziua de astăzi.

Poporul susține, că până la Sân-Petru nu se bătucesc merele spre mâncare, „ca să nu bată peatra”, prin urmare ar fi păcat a mânca mere verzi până la Sân-Petru, ou deosebire copiii au o mare aplicare pentru a strica merele până nu sunt nici aproape de coacere, iar pe de altă parte adeseori le cauzează copiilor înveninare de sânge etc., la Sân-Petru însă cele vâratice sunt aproape de coacere, deci se pot bătuți spre mâncare.

S'a constatat și aceea, că deochiatul — nu ar fi o credință deșartă, ci există de fapt și că nu ar fi altceva decât un fel de hipnotizare în grad mai mic. Românul când cinea e deochiat îi descântă cărbuni, adică ia trei cărbuni aprinși, și a-

runcă într-o ulcioă cu apă zicând „Tatăl nostru” și din aceasta cel deochiat bea și-i trece. S'a constatat, că nici lucrul acesta nu ar fi fără temei, cum susțin unii, și că apa trecută prin procesul acesta nu e altceva decât „aqua destillata” din farmacie, adică apa prin aruncarea cărbunilor se curăță de elementele minerale aflătoare în ea și așa destilată înflințează în mod favoritor asupra sistemului nervos, și că se zice „Tatăl nostru” nihil sine deus, doar credința îl mântue pe om.

Când ești la lucru, sau în cale, și ajungi la un izvor, să nu bei apă până nu zici întâi Tatăl nostru — că nu știi ce bei. Aprinderea de plumăni se capătă când omul ostenit bea apă rece, cauzând nu arareori moarte, deci odihnește puțin până zici un „Tatăl nostru” și apoi poți bea liniștit.

Datorința noastră este să adunăm toate obiceiurile și datinile referitoare la viața religioasă și socială în toate referințele și din toate ținuturile, aflătoare la poporul nostru, ca așa cercetându-se prin oameni de specialitate din toate punctele de vedere și adunându-se cele de valoare indiscutabil să se poată compune un manual pentru popor cu deosebire pentru ținuturile, ca să se știe de ce să se țină; de oarece poporul bine rău le ține pe toate, și bune și rele, pentru că noi le ignorăm pe toate, și precum am zis sunt foarte multe datini cari poartă în sine reminis-

cența unei înalte civilizațiuni, iar altele de o valoare indiscutabilă pentru toate timpurile, fiind ele estresul experiențelor a lor mii de ani. Unele obiceiuri prin formă, altele prin numire lor, determină anumite stări și luminează multe puncte întunecoase din trecutul poporului nostru.

Sunt astfel de datini, cari azi nu mai corespund vremii. Datorința noastră este nu să le abandonăm, ci să turnăm în ele sufletul dător de viață a timpului prezent ca toți, de toată starea și deopotrivă, să aflăm mulțămire și mângâiere sufletească în ele.

Intr'adevăr noi am început din prea multă cultură străină a ignora ce e al nostru, numai ca să devenim plăcuți la străini. Așa cu legea, așa cu portul, așa cu aranjarea petrecerilor, fără a judeca că ale noastre sunt mai superioare, și că sunt ale noastre, deci să le prețuim mai întâi în toate împrejurările și atunci le vor stima și ne vor stima și străinii.

Ce e drept avem azi o sumă de preoți și de învățători la culmea chemării lor, cu toate acestea un progres mai vădit nu se observă, din cauză că ne lipsește unitatea în acțiunile și manifestările noastre.

Ear obiceiurile, datinile de caracter general, zămislite deodată cu poporul nostru, cari prin aceea că pe vremuri și chiar și azi contribuiesc la existența poporului nostru, și astfel au devenit lege în

conștiința lui, nu trebuiesc abandonate sau ignorate, ci avem sfânta datorință a turna în ele sufletul viu al legilor eterne divine, păstrându-ne prin ele caracterul specific al legii românești, și prin aceasta caracterul specific de rasă.

Material istoric.

Insemnări pe cărți la biserica veche din Șimon (Bran).

I. Această a Domnului și Mântuitorului nostru Is. H. la hramul Preacuvioșiei Doamnei Paraschive închinată biserică din Șimon slăvitul District și protopopiat al Brașovului s'au sfințit în luna lui Iunie ziua a nouăsprezecelea a sfântului Apostol Iuda fratele Domnului anul o mie șapte sute nouăzeci și trei în vremea Preaputernicului și prealuminatului Împărat al romanilor Francisc al II-lea de zmerenia noastră pravoslavnicul neamurilor din Ardeal Episcop.

Gerasim Adamoviciu m. p.
episcop.

II. În anul 1840 când s'au mutat cordonale după muchia văii reci s'au făcut o paradie cu 12 sute de cătane la biserică, au puscat de 12 ori și era și General Comandier și Sfetnicul curții Iosif Bedeus de Șarberg, Ginaral Baron Bernhart, după paradie au mers toți preoții a-

presentul, sau cel mult un viitor foarte apropiat! Putându-ne trezi din presupunerile false de astăzi, lucrând cu zor de pe acuma la întărirea cetății viitorului și căutând cu ochi pătrunzători prin îndepărtatul viitor, — această măreață fortăreață, — pe marginea întinsă a largului nostru cerc de vedere, vom zări inscripția cu litere de aur: „Din puterile noastre la lumină și putere“...

De cumva am reușit a fi înțeleși, și având încredere în propriile noastre puteri, fie ori cât de modeste, sper că fiecine va aproba afirmațiunea mea, purceasă din o convingere tare, că în fiecare parohie se poate pune bază și se poate augmenta un fond bisericesc — cu un creștar...

Pare că văd surisul dubios, ca să nu zic disprețuitor al cetitorului. Din un creștar... — la fonduri mari — mare cutezanță... și numai să zici una ca aceasta! Dar sper, că argumentele proptite pe cifre și culese de pe ogorul practicei vor resfira negura nedumeririi, și vor demonstra, că afirmațiunea mea e cu totul bazată.

Eu în parohia mea mică și săracă am pus basă unui fond bisericesc: cu ajutorul unui creștar, care în decurs de un an s'a ridicat la suma de 105 cor. 10 fl. Această sumă adunată în anul 1903, s'a sporit în anul curent 1909 până în 30 Iunie la suma de 165 coroane.

(Va urma.)

Cronică pedagogică.

Despre Kant.

(Fine).

Pedepsele, cari sunt de două feluri: corporale și morale, trebuie să le aplicăm cu mult tact și multă chibzuială. Să ferim copii de minciună și nedreptate, să deșteptăm și cultivăm în ei dragostea față de dreptate și de adevăr, să creștem oameni sinceri, cari să rușinează de minciună. Iubirea de adevăr este cel mai puternic sprijin al caracterului. La formarea caracterului contribuie și sentimentul social, care așezarea trebuie dezvoltat în elev. Copilul să învețe a trăi în raporturi prietenoști cu colegii săi, să fie cu toți prietenos, sincer și vesel, ochii lui să fie atât de curăț și luminoși ca și soarele. Numai sufletul vesel se bucură de bine (vezi și Iorga, gândiri și sfaturi).

Suntem deprinși a împrumuta copilăriei colorile cele mai atrăgătoare și a căuta la ea ca la o parte din raiul pierdut. Nu ne cugetăm însă ca anii copilăriei sunt cei mai grei din viață, deoarece copilul nu prea are libertate și stă sub tutoratul altora. Deja Horatius zice: multa tulit fecitque puer, sudavit et alsit.

Chiar și observări metodice face Kant, pe cari le scoate din experiența lui, care e foarte bogată, deși nu vastă. Teoria trebuie, zice, să meargă mână în mână cu practica; practica să premeargă teoriei, adică recomandă inducția. Prin muncă proprie se câștigă cunoștințele precum și averse, deci elevul să săvârșească singur lucrurile. Metoda cel mai bun e cel autodidact, pagubă numai că puținii sunt în stare să-l urmeze. Trebuie deci să căutăm după un alt metod, care să se poată aplica la toți. Și acesta numai metoda socratică poate fi, căci el a fost cel mai înțelept om din lume.

decă popa Necolae Vartolomeiu, Ioan Mănoiu, Bucur Gerbaș, Ioan Perșoiu, popa Nicolae Jaja, Atanasie Ciurea, B. Moșoiu, Nicolae Ciurea, George Tăposu, popa Cojanu, popa Alisandru la cărciuma din jos de Bran, și le-a dat la tot popa câte 90 nouăzeci de sfanți, iar mie ca Dascălului, căce am eșit cu 70 de copii din școală înaintea Excelenței sale meu dat 15 cinsprezece huseși.

Ioan Vartolomeiu m. p.
normal dascăl în Șimon.

III. După ce sau mutat cordonale la Pajeră la anu ni s'a stricase târgul din Bran fiindcă până atunci venia cei de din jos de ne aducea la cei de din sus de linie ce ne trebuia din Brașov, apoi ne-am dus eu Dascălul Ioan Vartolomeiu din Șimon și cu Bucur Moșoiu din Fundata și am dat jeburi la Gubernie și ni-a venit să facem iarăși târgul și așa au început iarăși a să face neputându-l nimeni opri. După acela sau sculat Sașii din Râșnov cu privilegium vechiu ca să facă târg și în Râșnov, și așa au început a să face Mercurea la Râșnov și Sâmbăta la Bran, dar însă la Bran și Mercurea tot nu sau stricat.

Ioan Vartolomeiu m. p.
normal dascăl în Șimon.

IV. În anul acesta 1841 August au venit domnul director din Sibiu Moisi Fulea pentru cercetarea școalelor în tot

De mare preț este, după Kant, și înțelepciunea ce se încheagă în urma experienței și a cunoașterii lumii, care însă în privința valorii e mai inferioară decât moralitatea. E mai mult iscusință decât înțelepciunea adevărată, căci ne ajută a ne ascunde gândurile noastre pe de o parte, pe de alta poate ne îmbie puțința a străbate în sufletul altora. Kant predică o purtare cuvințioasă, deoarece aceasta ridică valoarea omului; chiar și prefacerea, tănuirea greșelilor noastre este folositoare zice el, dar numai în cazuri anumite este îngăduită, fiindcă e prea aproape de minciună, care e un mijloc neplăcut. Înțelepciunea e necesară pentru temperament, pecând moralitatea e baza caracterului. „Substine et abstine“. Sufere și temperază-te e primul pas în căutarea patimelor. Trebuie mai departe să deșteptăm în copil și simțăminte, dar să nu-l creștem prea sentimental. Căci slăbim caracterul. Un bun principiu pentru dezvoltarea caracterului e: Festina lente. „Eile mit Weile“. Sau mergi încet și ajungi departe.

Chiar și asupra datoriei trebuie să lămurim copilul, și într-o cât va fi posibil cu ajutorul esemnelor. Datoriile acestea sunt de două feluri: datoriri față de sine și datoriri față de alții. De multeori, zice cărturarul nostru, s'a pus întrebarea, de este copilul dela natură bun ori rău? Noi la întrebarea aceasta răspundem: nu e nici bun, nici rău; căci omul dela natură nu e ființă morală, devine însă când cu ajutorul inteligenței cuprinde noțiunea datoriei și legea morală. De altă parte zice, că în ființa omenească stau furisate încă multe ispite, instincte, înclinări, cari caută să amăgească mintea. Bun, din punct de vedere moral, devine omul numai prin virtute, adică prin stăpânire de sine. Copilul trebuie să primească și cunoștințe lămurite cu privire la datoriile sociale, căci e mai bine ca să se conducă în lucrările sale de ideea datorinței decât de sentiment.

E mare și grea întrebarea. În ce privește educația religioasă, Kant se apropie mult de Rousseau. El zice anume că e mai firesc să conducem copilul treptat, dela intuiția naturii la ideea Dumnezeui. Lucrul acesta e însă imposibil, căci dacă nu-i vorbești tu de Dumnezeu, va auzi dela alții. Ideea despre Dumnezeu o putem deștepta și desvolte, dacă vom obicinui copilul să considere omenirea ca o familie mare, al cărei părinte e Dumnezeu. Religia nu e numai sentiment, ea e o lege care trăse în sufletul nostru, conștiința sfinită de cel mai înalt judecător. Religie fără moralitate nu valorează nimica, căci manifestarea cea mai desăvârșită a religiei este moralitatea. Copilul n'are voie să învețe nici un fel de teologie, căci religia care se razimă pe teologie nu conține nici un element de morală. Mai întâi moralitatea și numai mai în urmă teologia. Noi avem nevoie de o religie, morală, care răsare din conștiința morală; căci nu moralitatea isvoră din religie ci religia isvoră din morală, nu religie bisericească ci biserică religioasă pretinde rațiunea practică. Da altcum trebuie să învățăm copilul să cinstească pe Dumnezeu ca pe stăpânul și dătorul de viață a tuturor văzutele și nevăzutele, ca pe un părinte bun, care se îngrijește de noi și ca pe judecătorul omenirii.

Din cele espuse vedem cât de intensiv s'a ocupat filosoful Kant cu problema

Branu, atunci am fost dascăl eu Ioan Vartolomeiu și am adunat prunci în școală de iau cercetat, după cum spune protocolul din școală și au găsit foarte bine sporu, însemnai ca să se știe 841.

Ioan Vartolomeiu m. p.
normal dascăl în Șimon.

V. În anul acesta 1848 au fost revoluția cu Koșut, Bem, Mesaroș, și Perșel oomandanții ungurilor și în ziua de 40 de Mucenici au venit aceia în Bran, toți preoții fugise, unii în Valachia, alții în păduri, biserica au rămas pustie, ba și bieții oameni fugise toți care unde au putut și era o iarnă grozavă și zăpadă căzuse gree, și și cătanile Impărătești eșise în țara românească cu toată Armadia, aicea în Bran venise Armia lui Bem, au stat aicea 13 Săptămâni, au pătimit bieții oameni destule răutăți și jafuri și era destulă frică în toți, cât nu s'a poate povesti, mulți copii au degerat fagind, multe mueri îngreioate au făcut copii în zăpadă, și la Iunie 9 au intrat Muscalii și Ungurii au fugit, am scris eu.

Ioan Vartolomeiu m. p.
normal dascăl în Șimon.

Comunicate prin: Ioan Mănoiu
preot.

educațiunii, cu câtă râvnă s'a ostenit să deslege tainele dezvoltării sănatoase a neamului omenesc. În multe chestiuni pedagogice el este antemergetorul lui Herbart, căruia mai în urmă îi hărăzește soartea: catedra de filosofie din Königsberg învăluită încă de duhul mare și luminat al marelui cărturar. N. P.

Centenarul lui Șaguna

în protopresbiteratul Cetății de-peatră.

Rohia, Sept. 1909.

Ziua de 8/21 Septemvrie a. c. (Nașterea Născ. de Dzeu) a fost de mare însemnătate nu numai pentru poporul din comuna Cupșeni, ci pentru toți credincioșii bisericii noastre drept măritoare ortodoxe din acest tract, căci a fost ziua care a făcut-o Domnul, ca sărbătorindu-o cu pietate convenită, să ne manifestăm sentimentul de recunoștință și venerațiune față de memoria celui mai mare arhieru al bisericii și neamului nostru de pe vremuri, Andreiu baron de Șaguna, prăsnind sărbarea jubilară a centenarului dela nașterea sa.

Conferența la propunerea prezidentului ei, încă în anul trecut, iar sinodul protopresbiteral în Februarie a deois, ca atât sinodul protopresbiteral, cât și conferența preoțească și învățătoarească să se convoace pe o zi la sedință festivă, ca să se poată sărbători cu demnitatea convenită praznicul centenarului dela nașterea marelui arhieru Andrei.

Care a putut fi ziua cea mai potrivită pentru sărbarea centenară dela nașterea mântuitorului instituției și a bisericii noastre ortodoxe române și a întreg neamului nostru din Ungaria și Transilvania, decât aceea, în care sărbătorim Nașterea acelei Maice sfinte, prin care a venit mântuirea a întreg neamului omenesc? Deci la glasul șefului nostru tractual intrunit s'au în parohia Cupșeni în această zi, în care s'a îndeplinit și sfințirea noului edificiu școlar, sinodul protopresbiteral extraordinar, conferența preoțească și conferența învățătoarească.

Sărbarea a decurs în modul următor:

La orele 6 dimineața s'a început serviciul divin, îndeplinit de dnul protopop tractual Vasile Duma asistat de 3 preoți. Cântările le-a executat un cor improvisat de învățători și preoți prezenți. După terminarea serviciului divin s'a celebrat slujba parastasului, întru amintirea fericitului în Domnul arhiepiscopului și metropolitului Andreiu, care s'a sfârșit cu „Imnul lui Șaguna“ de Z. Boiu. Imediat dl protopresbiter Vasile Duma prin o cuvântare festivă foarte potrivită momentului, ne face cunoscut pe sărbătoritul nostru, prin desfășurarea în liniamente generale a activității sale, atât pe terenul bisericesc-școlar, cât și pe cel național.

Isprăvite acestea, în procesiune frumoasă am mers până la frumosul edificiu școlar zidit din material solid și conform legii, unde s'a îndeplinit sfințirea apei, stropirea edificiului și a poporului adunat cu apă sfințită.

După care ceremonial, șeful tractului urcând treptele edificiului cu vervă oratorică ține o cuvântare de toată frumuseța, în firul căreia întrefese și un circular edat de metropolitul Șaguna referitor la școale și învățători, terminând cu aducerea mulțamitei sale și a poporului tinărului preot Augustin Cupșa și comitetului parohial, dar cu deosebire parohului, care necrâțând jertfe și ostenele, a stăruit atât cu cuvântul, cât și cu fapta pentru ridicarea acestui frumos edificiu școlar, care numai spre laudă li servește.

Era la orele 12 când s'au isprăvit acestea. Membri sinodului se întrunesc acum în sala de învățământ a noului edificiu școlar, unde șeful tractului prin o cuvântare în care desfășură măsurile luate de autoritățile noastre superioare întru sărbarea centenarului lui Șaguna zice între altele: „Deci aceste sărbări oficiale vor fi foarte înălțătoare și vor vesti lumii că și poporul și biserica română drept credincioasă cinstește după cuviință amintirea celui mai mare arhieru al său de pe vremuri, dar față de un astfel de bărbat dela care am moștenit o biserică așezată pe temelii trainice, care a fost, este și va fi zidul de spărare al existenței noastre ca români și creștini, avem de împlinit datorii cu mult mai mari“. Și îndemnând pe membrii sinodali la luarea pildelor celor bune din viața lui Șaguna, deschide sinodul.

După constatarea celor prezenți și constituirea biroului se enunță ca concludus:

Sinodul protopresbiteral al tractului gr. ort. rom. Cetatea-de-peatră, întrunit astăzi în sedință extraordinară luând act cu cea mai desăvârșită recunoștință și venerațiune despre sărbarea jubilară a cen-

tenarului dela nașterea neuitatului nostru arhieriscop și metropolit Andreiu Șaguna, plănuită a se sărba cu mare solemnitate în întreaga metropolie, pe lângă cele dispuse în circularul I. P. S. Sele dlui arhieriscop și metropolit Ioan decide:

a) Se trimite din sinul sinodului o deputațiune care să reprezente tractul nostru la sărbarea deavăliirii bustului marelui Andreiu la 5/18 Oct. a. c. în comuna Râșinari.

b) Conform concludusului sinodului arhierescan din 1874 în tot anul la ziua sf. apostol Andreiu în fiecare biserică din acest protopresbiterat să se sărbeze cu solemnitatea convenită parastas pentru odihna sufletului marelui arhieru, iar după ameză zi să se aranjeze festivități școlare.

c) Pentruca să dovedim cu fapte că suntem pătrunși de recunoștință către acest mare bărbat al nostru, protopresbiterul înființează un fond cu numirea: „Fondul Andreiu Șaguna“ din colecte benevole dela credincioșii nostri din toate parohiile acestui tract.

Colectele se vor îndeplini prin epitropiile parohiale în ziua de sf. ap. Andreiu (30 Nov.) și se vor înainta oficiului protopresbiteral până în 31 Dec. 1909.

d) Indatorăm comitetele parohiale, ca indecursul acestui an să procure și așeze la loc de frunte în toate școalele noastre portretul lui Șaguna.

e) Cu toată bucuria ce o avem sărbând centenarul dela nașterea marelui Andreiu, nu putem înăduși sentimentul de durere și îngrijire ce ne cuprinde în fața... ordonanței dlui ministru de culte și instrucțiune publică referitoare la catehizarea elevilor nostri din școalele de stat, deci protestând... contra acestei ordonanțe, sinodul își exprimă sentimentul celei mai calde recunoștințe față de I. P. S. Sa dl arhieriscop și metropolit Ioan Meșianu, pentru ținuta bărbătească întru apărarea autonomiei noastre bisericești.

Eshauriată fiind ordinea de zi sinodul se încheie la ora 1 p. m.

După o pauză de 10 minute se deschide conferința preoțească prin dl prezident, care zicând între altele: „Să ne înălțăm azi simțirile și să aducem rugăciuni ferbinți de mulțămire Preaputernicului Dumnezeu pentru mântuirea poporului său român, ridicând din stricăciune biserica sa drept-măritoare din Transilvania prin trimisul său fericit Arhieriscop și metropolit Andreiu“... declară conferința deschisă.

Constatându-se că sunt prezenți 27 preoți, iar absenți 5, se constituie biroul și se intră în ordinea zilei.

Să prezintă rezoluțiunea Preaveneratului Consistor arhierescan prin care se aproabă deciziunile conferinței din anul trecut, exprimându-se totodată complăcerea Preaveneratului Cosistor despre activitatea conferinței noastre, numărându-se tractul nostru între cele dintâi tracte din arhierescă.

Se enunță ca concludus:

Conferența preoțească, pătrunsă de sentimentul de stimă și venerațiune către memoria celui mai mare preot și arhieru al bisericii noastre ortodoxe din Ungaria, față de fericitul în Domnul Andreiu Șaguna, luând act despre sărbarea aniversării centenarului dela nașterea lui... aproabă întru toate măsurile luate de prezidentul conferinței, ca discuțiunile conferinței de față să se refere cu deosebire la viața și faptele acestui mare bărbat, pe cari reamindu-le să ne servească ca totatăndă îndreptare în viața noastră preoțească;

Drept aceea, pentruca preoțimea din protopresbiteratul Cetatea de-peatră să fie reprezentată la sărbarea înălțătoare proectată a să face la 5/18 Oct. a. c. în Râșinari, alege o deputațiune, care în frunte cu prezidentul conferinței și cu celelalte deputațiuni din tract, adeocă a sinodului protopresbiteral și a conferinței învățătoarești, va lua parte la acel act solemn aducând prinsoful de pietate față de amintirea acestui mare bărbat.

A urmat la ordinea zilei cetirea disertatiunilor, prima „Activitatea arh. și mitropolit. Andreiu Șaguna pe terenul bisericesc“ de Alexiu Latîș și au doa „Monumente mai însemnate din viața lui Andreiu Șaguna“ de Nicolae German. Ambii disertanti s'au achitat în mod destoinic de îndatorirea luată asupra lor, așa încât au stăruit în inimile celor prezenți sentimente de admirațiune față de acest mare bărbat al bisericii și al neamului nostru.

Termine agendele conferinței, la orele 3 p. m. se încheie conferința preoțească.

La un așa timp înaintat firește a fost foarte bine venită invitarea preotului local la ospitală-i masă, unde doamna

casei ne-a primit foarte bine. Primească mulțămirea noastră.

La orele 4 p. m. a urmat banchetul în sala de învățământ a edificiului școlar. Toastele de sine înțeles n'au lipsit.

La orele 5 $\frac{1}{2}$, șeful tractului a deschis conferința învățătoarească prin o cuvântare de un cuprins istoric instructiv.

După constituire se cetește o disertație bine succasă de Ioan Dragomir despre „Activitatea lui Șaguna pe terenul școlar”. Se alege deputațiune care să ia parte la sărbările contemplate a se ținea la Reginari în 5/18 Oct. e. c., și cu acestea se încheie adunarea.

În deputațiunile care va reprezenta sinodul protopresbiterial, conferența preoțească și conferența învățătoarească din protopresbiteratul Cetatea de piatră la sărbările ce să vor aranja la 5/18 Oct. în Reginari, au fost aleși dnii: Vasile Duma protopresbiter, Ștefan Ghețe paroh în Cărpiniș, Nicolae German paroh în Rohia, Ștefan Micle paroh în S. Copalnic, Augustin Cupșa paroh în Cupșeni, Ioan Dragomir inv. în Sărdac-Copalnic, Nicolae Man inv. în Lihotin și Alexandru Pop proprietar în Rogoz.

Era aproape la 8 ore sara când s'a terminat vastul program al sărbărilor împreunate cu acest praznic festiv, când apoi s'a început petrecerea cu joc, care a-ba în zorile zilei următoare s'a sfârșit.

Dar noi cari am avut ferioarea a lua parte la acest praznic înălțător, și ne învrednicim a munci sub scutul și paza instituțiilor câștigate și lăstate nouă ca scut împotriva moștenire de acest mare fiu al bisericii și neamului nostru, nu numai la astfel de ocaziuni, ci totdeauna cu adâncă pietate să ne reamintim memoria nemuritoriului Ardeiu, căci el a fost al nostru-cu trup cu suflet, și a trăit, na pentru el, ci pentru noi și a noastră ferioare.

Preotul: N. German.

Adunarea generală

„Reuniunii sodalilor români din Sibiu”.

(Fine).

Anuarul Reuniunii va cuprinde pe toți contribuții și va da istoriul și celelalte orânduieli despre administrarea și folosirea fondurilor.

După protocolul fundamental la Reuniune în restimp au fost înscrise 741 membri ordinari, iar după protocolul anului curent, Reuniunea dispune de 84 membri ordinari, 124 membri ajutători, 8 membri fondatori, 17 pe viață și 4 onorari.

La partea privitoare la afacerile pur meseriești, se enumeră interesul purtat de Reuniune la așezarea învățăcelilor la meserii, ocrotirea și ajutoarele exonerate pentru învățăceli, pentru sodali și pentru maeștri, indemnarea sodalilor de a se perfecționa în străinătate; aranjarea unui curs de contabilitate; aranjarea cu concursul Reuniunii agricole a marelui expoziții industriale din 1902 etc.

În restul raportului să scot în relief meritele câștigate pentru cauzele meserieșilor de o samă de bărbați vrednici, între cari de preșidenții Reuniunilor surori și în deosebi de profesorul G. Precup, totodată preșident al Reuniunii din Blaj, apoi de cătră fostul dirigent al corului, dl. Candid Popa, de cassarul Fl. Crucită, de membrul în comitet Ioan Bologa, maeștru pantofar și de compactorul Petru Ilieș.

Adunarea generală, după ce ia raportul comitetului cu aprobare la cunoștință, la propunerea comisiunii de revizuire a socotelilor, compusă din membrii Emil Petruț, George Mocian și Vasile Bann (raportor G. Mocian) aprobă socotelile Reuniunii în regulă purtate și documentate și la comitetului absolutului. În conformitate cu propunerile comitetului, adunarea generală, cu considerarea la meritele câștigate pentru cauzele meserieșilor, proclamă cu mare însuflețire drept membri onorari ai Reuniunii pe dnii: Candid Popa fost dirigent al corului și actual dirigent al corului bisericesc; Florea Crucită, vechiu cassar; Ioan Bologa, vechiu membru în comitet; Petru Ilieș, compactor și pe profesorul Gavril Precup, preșident al societății meserieșilor din Blaj; mai departe exprimă condolență pentru membrii răposați; încuviințează procurarea din pietate a unui bust potrivit al mult regretatului Nicolae Cristea, fost întemeietor și preșident onorar al Reuniunii, care să se așeze la intrarea din etaj, decretează revista „Munca” din Sebeșul sâs. drept organ oficial al Reuniunii și-i votează un ajutor de cor. 50; încuviințează scoaterea în tipar a „Anuarului” al 2-lea, în care să se dea, între altele, biografia și portretul patronului nostru, al P. S. Sale Domnului arhiepiscop și metropolit I. Meșianu, al membrilor onorari C. Stejar, Pant. Luouța, D. Cun-

țan, Simeon Simoneti (Săliște), cum și al membrilor onorari proclamați în adunarea generală de față; apoi date statistice despre statul meserieșilor noștri din toate centrele etc. etc. Urmând la ordnea zilei desăcărarea fostului comitet, adunarea generală, având în vedere înmulțirea agendelor, înființează pe lângă postul de cassar un post de cassar contabil, tot asemenea pe lângă postul de notar și bibliotecar, câte un post de ajutor de notar și ajutor de bibliotecar. Membrul fondator P. Moga, cu considerare la starea de înflorire, la care Reuniunea s'a înălțat, mulțumită zelului dezvoltat de comitetul ei, propune, ear adunarea generală votează mulțumită și recunoștință fostului comitet.

V. președintele G. Poponea, înainte de a se pune la cale alegerea noului comitet, rostește o cuvântare pătrunzătoare și bine simțită, în care, raportând-se la avântul îmbucurător, ce a luat Reuniunea, și care a pus în uimire pe toți câți s'au interesat de soartea ei și binele ei, a pus în uimire până și pe străini, cărora nu o dată le-a stors admirațiunea — face apel la meserieși, ca însuflețindu-se de starea în care ne găsim, să-și strângă rândurile, să se jertfească și mai mult pentru cauzele noastre, ca ast mod să înălțăm tot mai sus bunul nume al așezământului, care poartă numele nostru. Să luăm drept pildă de urmat în această privință pe bărcatul faptelor, pe președintele nostru, în care am avut sincer povătuitor, desinteresat muncitor, stăruinței și îndemmurilor căruia avem să-i atribuim cinstea și binele la care ne-am avântat. Drept aceea propune, iar adunarea generală votează președintelui Tordășianu mulțumită și recunoștință sa.

Trecându-se la alegerea comitetului și a funcționarilor, la propunerea membrului I. Stanciu, să proclamă aleși: preșident Victor Tordășianu, vice-preșident George Poponea, conducătorul tehnic al tipografiei arhidiecezane; notar: Ștefan Duca și Nicolae Roșca, culeg. tip.; cassari: Florea Crucită, croitor și Nicolae Stoica (cassar contabil), culeg. tip.; bibliotecari: George Trifan, culeg. tip. și Ioan Mga, sodal pantofar; controlor: Ioan Stanciu, maeștru zugrav; arhivar: George Joandrea, culeg. tip., ear membri în comitet, ordinari: George Săsarman, maeștru pantofar; George Mocian și Dumitru Axente, culeg. tip. și Vasile Ban, maeștru cismar; suplenți: Ioan Roman, maeștru frizer; Laurențiu Nemeș, maeștru pantofar; Victor Maniu, maeștru frizer și Nicolae Chirca, sodal rotar.

Exhaustivă ordinea de zi, președintele Tordășianu, mulțumind numeroșilor participanți pentru armonica conlucrare și exprimând recunoștința sa vice-președintelui G. Poponea pentru cuvintele încurajatoare, îl roagă atât pe dsa, cât și pe ceilalți membri, să fie la posturile lor, ca astfel să putem desăvârși opera plămuită de vrednicii noștri înaintași și declară adunarea generală încheiată.

„Un participant”.

NOUȚĂȚI

Strada Șaguna. Act de plăcută surprindere pentru noi a săvârșit eri, Joi, consiliul comunal al orașului Sibiu, dând străzii Morii de aci încolo numirea de „Strada Șaguna”, și anume, în vederea sărbărilor ce se vor ținea din incidentul împlinirii centenarului dela nașterea acestui mare Arhiepiscop al bisericii noastre. Consiliul comunal al orașului Sibiu și-a câștigat prin aceasta un titlu de recunoștință, cu care îi datorează fiecare Român bun.

Moștenitorul de tron în Germania. Cu prilejul manevrelor din Moravia împăratul Wilhelm invitate la Berlin pe moștenitorul nostru de tron Francisc Ferdinand și pe soția sa principesa de Hohenberg. Părechea princiară va călători în Noemvrie la Berlin și de acolo în Hannover, unde va fi o vânătoare de curte.

Jubileul Montecuccoli. Din Viena se anunță, că Montecuccoli, comandantul de marină, și-a sărbătorit jubileul de 50 de ani în serviciu și a fost felicitat de arhiducii, arhiducese, ministri și alte persoane de distincție.

La sărbarea din Rășinari în memoria lui Șaguna, reuniunea învățătorilor români cu sediul în Timișoara, a delegat pe dl. Iul. Vuia; reuniunea arădană va fi reprezentată prin dnul Ios. Moldovan, iar cea dela Orade prin dl. Vasile Sala.

Anunț. P. S. Sa Domnul Episcop al Aradului, din împrejurări neprevăzute, neputând lua parte la sfințirea bisericii din Căcova — fixată pe 27 Septemvrie (10 Octomvrie n.) actual sfințirii se amână până la alte dispozițiuni. Căcova în 4 Octomvrie n. 1909. Comitetul parohial.

Principesa Hohenberg, soția moștenitorului de tron a primit din partea Majestății Sale Monarhului titlul de ducesă cu predicatul de „altetă”. Ziăru „Budapest” salută pe noua ducesă ca pe viitoarea regină a Ungariei.

Aviz. Tinerimea universității române din Cluj își va ținea sara de cunoștință Joi, la 14 Oct. a. e. orele 8 în hotelul „Bisani”. La această convenire se invită cu toată onoarea inteligența română din Cluj și jur. Invitări speciale nu se fac.

Logodnă. Dșoara Melania Pop, fiica părintelui Virgil Pop din Cristian și dl. Ionel G. Ludu, ales capelan în Preșmer, fidați.

În Murăș-Oșorhei s'a inaugurat în zilele acestea o școală reală inferioară militară. Elevii școlii au defilat în fața Excelenței Sale Dlui Gaudernak, comandantului de corp.

Post vacant. În Săliște este vacant postul de notar al doilea comunal. Concursul expiră în 28 Oct. Aviz celor interesați.

Cărciunile închise. Comunele aparținătoare cercului preterial Sacl, din comitatul Caraș-Severinului, au hotărât ca în zile de Duminecă să țină cărciunile închise.

La expoziția de copii ce se va ținea Mierouri la 27 Octomvrie n. e, în Orlat, între altele preotul Tr. Scorobăț din Mohu va ținea o conferință intitulată „Evangelia prunciei”, care la alte popoare a creat instituțiuni religioase pentru copii.

Monument unui nemuritor. În săptămâna trecută a fost inaugurat, în grădina dela „Palais Royal” în Paris, noul monument al lui Victor Hugo, opera unui mare sculptor modern, August Rodin. A fost prezent la inaugurare ministrul de instrucțiune publică și o lume imensă, care a venit să admire noua statuie a lui Victor Hugo, creată de celebrul Rodin.

Pe monumentul din Arad al lui Kossuth se găsea și un relief înfățișând pe vestitul Rózsa Sándor. Se anunță acum, că acest relief a fost înlăturat și înlocuit cu o scenă a desrobirii țărănilor unguri.

Emigrare din Bosnia. Se vestește din Constantinopol, că în luna lui Septemvrie au emigrat din Bosnia 295 de familii mohamedane, cu mai mult de două mii de suflete.

Atentat. Din Portland, statul Oregon, se telegrafiază, că din prilejul unor festivități a fost arestat un individ, care făcea încercări desperate d'a se apropia de automobilul, unde se urcase președintele Taft. Individul avea la sine un revolver și un mare număr de cartușe. La interogator a declarat că-l cheamă Artur Wright și că n'a voit să împuște pe Taft, ci numai să-l — fotografieze. Se crede, că fotografatul amator n'ar fi tocmă în toate doagele.

Noul Testament. În curând va apărea „Noul Testament” de arhiepiscop Sofronie Craioveanu, cunoscut din scrierile sale bisericești, autorul calendarului bisericesc ortodox. Cartea „Noul Testament” care va cuprinde evangeliile după Matei, Marcu, Luca și Ioan, va fi imprimată întocmai după edițiunea sfântului sinod al bisericii autocefale ortodoxe române din 1905.

Avis. În vederea festivităților Asociațiunii și a centenarului marelui arhiepiscop Andreiu baron de Șaguna — membrii corului mixt bisericesc sunt cu insistență rugați a participa la probă de cor Duminecă, în 27 Sept. (10 Oct.) la orele 10 și jum. a. m. în biserica catedrală.

† Gheorghe Kerabach, care și-a publicat lucrările sub pseudonimul Gheorghe din Moldova, a încetat din viață luni în 4 Octomvrie n. în etate de 50 de ani la Iași. A fost prefect de județ și unul din întemeietorii revistei „Viața Românească”. În Bacurești fusese unul din cei mai activi colaboratori la revista lui Hasdeu „Revista Nouă”. A publicat un volum de poezii. El este regretat de numeroși prieteni și de iubitorii literaturii românești.

Concert în Sibiu. Reuniunea română de muzică din Sibiu, va da Marți în 29 Septemvrie (12 Octomvrie) un concert în sala cea mare dela Gesellschaftshaus. Biletele se vând începând de luni la cassarul reuniunii dl. I. Rebege funcționar la „Albina” în oarele de birou, precum și sara la cassa. Prenotări pentru locurile din cele 2 șire prime să vor face Duminecă în 10 l. c. în localul casinei române dela 11—12 ore a. m. pe lângă taxa de 40 fileri. Prețul locurilor: locul I 3 cor. locul al II-lea 2 cor. locul III 1-50 cor. loc de stat 1 cor. Membrii reuniunii primesc bilete gratuit. Comitetul reuniunii.

Invenție. Ingineri din Prusia au inventat un aparat, cu ajutorul căruia se înlătură mirosul greu lăsat în urma lor de automobile cu benzină.

Membri fondatori la „Societatea pentru fond de teatru român” s'au mai făcut: dl. Dr. G. Anca, adv. în Oravița, și dna Ana Filip, văduva de adv. în Abrud, plătiind taxa de câte 200 cor. Membri pe viață la aceeași societate s'au înscris: dna Sofia Chirtop soție de adv. în Cămpeni, dna Elvira Pop soție de adv. în Abrud, dl. Dr. T. Morcan, adv. și dna Elena Morcan soție de adv. în Cămpeni, plătiind taxa de câte 100 coroane.

Din Belgrad. În 5 Oct. n., împlinindu-se un an dela proclamarea anexării Bosniei și Hertegovinei s'a reprezentat în teatrul național din Belgrad o piesă tendențioasă, făcându-se demonstrațiuni cu această ocazie în contra Austro-Ungariei.

Prof. Wahrmond. Se știe câtă senzație a produs în Austria afacerea profesorului Wahrmond, care în urma prelegerilor sale neobișnuite din teologie, a fost transferat dela universitatea din Innsbruck la cea din Praga. Profesorul Wahrmond și-a anunțat acum prelegerile pentru semestrul de iarnă la universitatea din Praga, și anume despre „Sistemul dreptului canonic”; — guvernul însă nu-i permite ținerea prelegerilor, — la stăruința catolicilor din Austria. Zărele de acolo scriu că faptul guvernului a produs o generală indignare în cercurile liberale.

În fiecare odaie de copii, ar trebui pomeniți cu mulțumire bravi pescari norvegieni, cari pe marea furtunoasă prind batocul, din care se face uleiul de pește. Uleiul de pește să prezintă într-o formă de tot gustoasă și ușor de mistuit în „Emulsiunea lui Scott”: un mijloc vindecător și nutritor, care se găsește în toate farmaciile.

De cincizeci de ani renumitele pastile de piept ale lui Egger se bucură de plăcere generală la toată răgușeală, flegmă și lipsa de răsuflu. Un carton 1 și 2 coroane. Carton de probă 50 bani. Se găsește în toate farmaciile și drogheriile. Expediție și deposit general: Farmacia Reichspalatin, Budapesta VI. Văczikörut 17.

Poșta redacției.

Preotului P. M. și altora. Preoții, învățătorii și fruntașii vor veni la Sibiu și de aici vor merge la Rășinari de regulă cu trăsuri proprii. Cei din depărțări se vor anunța biroului conform apelului publicat. Elevii seminariilor vor pleca pe jos, luni dimineața la orele 5, — dar nu în procesiune. Aceștia se pot atașa și alții. În Rășinari s'au făcut pregătirile de lipsă, și astfel se vor aranja trei mese comune, cu 6 cor; cu 3 cor. și cu 150 cor. Împărțirea aceasta nu s'a făcut din considerații separatistice, ci din necesitate.

Dacă copiii slăbesc

dați-le atunci Emulsiunea lui Scott și cu bucurie veți vedea o imediată întoarcere spre bine, cu desvoltare puternică și nouă viață pe mai departe.

Deja la destui

copii iubii, pentru cari părinții numai slabe nădejdi mai aveau, a adus scăpare Emulsiunea lui Scott.

Emulsiunea lui Scott e Emulsiune model, model cu privire la curățenia părților ei constitutoare, ușoara mistuire și puterea de hrană. 7 (330) 1—5. Prețul unei sticle originale c. 2.50. Se găsește în toate farmaciile.

Veritabil numai cu această marcă — Pescarul — ca semn al garanției al experienței lui SCOTT.

Nr. 448—1909.

[353] 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător din comuna Rimet-Sat, se exerce concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în acest jurnal.

Salariu 600 cor. (400 cor. din reparație iar 200 cor. dela stat, asigurațiune veche), cuartir și lemne de foc, iară după alegere întregirea completă a salariului se va cere dela stat.

Cererile se vor înainta subscrisului oficiu în termenul susindicat, îndatorându-se aleșul învățător a instrui elevii în cântările bisericesti și a cânta cu ei la sf. liturghie.

Alba-Iulia, 15 Septembrie 1909.

Oficiul protopresbiterial în contelegere cu comitetul parohial.

Ioan Teculescu,
protopresbiter.

Din 10—20 Octomvrie
zilnic pești proaspeți

la Leopold Neumann,
(365) 1—3 Heltauergasse 16.

Să primește
un învățăcel

la
Nicolae N. Țintea
comerciant.
Săliște (com. Sibiiului).

(339) 6—9

Deschidere de prăvălie!

Am onoare a aduce la cunoștința On. public, că cu începere din 11 Octomvrie a. c. voi deschide în loc, Piața mare Nr. 18, o **prăvălie de blănărie** sub firma

I. Steflea.

Bazat pe îndelungata praxă ce am făcut în Viena, Berlin, Paris și Londra, rog respectuos pe prea On. public pentru acordarea binevoitorului sprijin întreprinderii mele.

Asigurând de un serviciu real și solid, semnez

cu deosebită stimă
Ilie Stefea,
blănar.

(367) 1—3

NB. Tot acolo se cumpără și vând după cursul zilei tot felul de piei.

!!!

Am onoare a aduce la cunoștința publicului din loc și călător, că **Hotelul, Restaurantul și Cafeneaua** mea, fondate de 10 ani sub firma

Hotel Mihaiu

Saggasse nr. 11

le-am renovat spre cea mai mare comoditate a p. t. publicului.

Odăi confortabile curate

incluzive lumină electrică și serviciu dela cor. l'60 în sus. **Odaie de scaldă,** cafenea și restaurant excelent în casă!

Intotdeauna bere proaspătă și anume: bere sibiană de a lui Habermann, bere Bock de trei stejari și bere de Steinbruch, precum și **vinuri veritabile în butoiu și în sticle.**

Mulțumind respectuos pentru încrederea cea mare de care am fost învrednicit până acum, mă rog a mă învrednici cu aceeași încredere și pe mai departe, și semnez

cu deosebită stimă
Ioan Mihaiu,
hotelier și proprietar.

(364) 1

Sibiiu (Nagyszeben) în Octomvrie 1909.

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

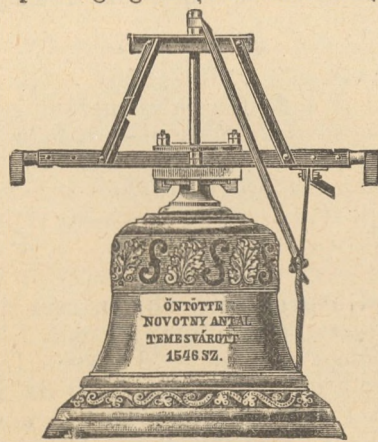
în Timișoara-Fabrică

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

(302) 6—52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toate de metal. Prețuranturi ilustrate gratis.

Subscrisul îmi permit a aduce la cunoștința On. public, că **compactoria** și după moartea tatălui meu, a Domnului

I. F. Zacharides

o conduc mai departe și Vă rog a mă învrednici acum pe mine cu încrederea și bunăvoința avută față de tatăl meu.

Rugându-mă a Vă adresa mie în caz de lipsă cu toată încrederea, semnez

cu toată stima

Ludovic Zacharides,
compactor.

Sibiiu, Quergasse 19.

(366) 1—2

O vai!

La tusa, răgușală și mucărie ajută repede și sigur

Trăiască!

„Pastilele de piept ale lui Egger“

au gust bun, și nu influențează asupra apetitului.

Un carton 1 coroană și 2 coroane.

Carton de probă 50 bani.

Deposit general și de expedare:

Farmacia „Reichspalatin“
Budapesta, VI., Váci-körút 17.

Pastilele de piept ale lui EGGER m'au scăpat repede!

O să mă înec de această tusa rea!

Se găsește în Sibiiu la: Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummel, Carol Prissel, Au (345) 3—26 gust Teutsch; în Sebeș la: Vilhelm Lederhölger, Ludwig Binder, farmacia.

Pentru
Dame

indispensabil!

Cel mai bun mijloc de înfrumusețare

Crema-MARGIT^a lui Földes

dellătura deja după vre-o câteva zile pistruele, petele de pe față sgrăbunțele și alte necurății de piele. Netezește încreșturile feței, fața o înalbește, împrespetează și întinerește.

Prețul unei doze mici 1 cor., iar al unei doze mari 2 coroane. ARTICLU SPECIAL DE TOILETĂ: Pudră-Margit 1-20 cor. Săpun-Margit 70 bani. Pastă de dinți Margit 1 coroană. Apă pentru față Margit 1 coroană.

Se expediază prin ramburs sau la trimiterea anticipativă a banilor de fabricantul:

CLEMENS v. FÖLDES farmacist în ARAD.

Depozit central în Sibiiu (Nagyszeben): Guido Fabritius, fabrica de săpun a lui Gustav Meltzer, parfumeria Meltzer, drogueria Carl Morscher, Carl Müller, Pissel & Schmidt, Ervin Rummel; în Agnita: Wilhelm Fröhlich; în Sighișoara: A. W. Lingner; în Mediaș: Iosif Obert.

Fabrica drezdană de motoare societate pe acții.

Cea mai veche și mai mare fabrică de motoare a Germaniei.

Liferează în cercuri specialiste bine cunoscutele

MOTOARE ȘI LOCOMOBILE

cu

Benzin, ulei crud, gaz, petrol, precum și

Motoare cu tragere de gaz.

Noutate surprinzătoare!

Generator cu tragere de gaz universal.

Cheltueli de mânăre:

pe oră și putere de cai numai circa 1 filer.

Depositar general:

IGNÁCZ GELLÉRT & COMP.

Budapest, Teréz körút 41. Telefon 12—91.

Garanție foarte bună. Condiții de plată favorabile.

(329) 3—20